

ECONOMIC SECURITY OF THE STATE AND ECONOMIC ENTITIES

УДК 336.64
JEL K19

DOI: 10.26906/EiR.2022.4(87).2812

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Варналій Захарій Степанович*, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів

Бондаренко Сніжана Михайлівна, аспірант кафедри фінансів
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

*ORCID 0000-0002-6654-8760

© Варналій З.С., 2022

© Бондаренко С.М., 2022

Стаття отримана редакцією 02.12.2022 р.

The article was received by editorial board on 02.12.2022

Вступ. Особливої актуальності система управління фінансовою безпекою суб'єктів підприємництва набуває в умовах економічно нестабільного середовища та повномасштабної війни в Україні [1]. В лютому 2022 року економіка України зазнала фатальних випробувань, до наслідків яких неможливо було підготуватись заздалегідь. Повномасштабне військове вторгнення завдало колосальних збитків економічній, фінансовій, соціальній та політичній системам. Спостерігається зниження виробництва товарів, в тому числі спрямованих на експорт, збільшення кількості безробітних і відтік персоналу за кордон. Руйнація транспортно-логістичної інфраструктури, пошкодження об'єктів енергоінфраструктури, блокування морських торговельних портів, які забезпечували близько 65% зовнішньої торгівлі. Збільшення видатків на фінансування сектору безпеки і оборони та компенсацію витрат громадянам, постраждалим внаслідок воєнних дій. Все це призводить до неабияких фінансових втрат.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Питанням стану фінансової безпеки підприємства присвячені дослідження зарубіжних науковців, таких як Абрансон П., Акофф Р. Л., Кім С., Шін С. та інші, а також вітчизняних – Барановський О.І. [7], Єрмошенко М.М. [11], Живко З.Б. [13], Крупка М.І. [14], Чеберяко О.В. [15] та інші.

Сутність фінансової стабільності підприємств досліджувалася у працях Висоцька І.Б., Гізатуліна О.М. [6], Грабовський І.С., Крисоватий А.І. [18], Лютий І.О. [4], Носова Є.А., Олійник Л.В., Романишин М.І. [3], Романюк М.В. [4], Солодка О.О., Ткаченко Н.В. [2], Чаленко Н.В., Якименко А.М. та інші.

Відаючи належне науково-методологічній цінності існуючих наукових здобутків, недостатньо вивченими залишаються проблеми взаємозв'язку фінансової безпеки та системи забезпечення фінансової стабільності підприємства.

Метою статті є розвиток теоретичних засад та надання практичних рекомендацій щодо управління фінансовою безпекою для забезпечення фінансової стабільності підприємств України.

Основний матеріал і результати. В економічній літературі стабільність розглядається як здатність зберігати певні характеристики та властивості цілком або майже незмінними. Відносно активів (пасивів) підприємства стабільність визначає такий їх стан, що забезпечує постійну платоспроможність [2]. Вчені визначають, що стабільність пов'язана з такими поняттями як сталість, стійкість та постійність. Це проявляється в частоті прояву певного явища, рівновазі, безпомилковості, що в цілому забезпечує ефективність функціонування підприємства.

Стабільність – це міцність та надійність цілісної системи, її зв'язків та спроможність навіть при зміні внутрішніх та зовнішніх умов ефективно адаптуватись та підтримувати заданий рівень основних параметрів. Очевидно, що категорію «стабільність» характеризують через категорії «надійність» та «стійкість» і навпаки. Основними характеристиками стабільності є частота прояву певного явища, стійкості – рівновага, надійності – безпомилковість. Надійність, стійкість та стабільність є взаємозалежними категоріями, що спроможні забезпечити ефективність функціонування певного об'єкту [3].

В узагальненому вигляді фінансова стабільність підприємства являє собою комплексну категорію, що характеризує стан, структуру та напрями використання фінансових ресурсів підприємства, здатність його виконувати свої зобов'язання, а також ступінь захищеності капіталу від фінансових ризиків та можливість забезпечувати розширення діяльності без збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування [4].

До складових фінансової стабільності відносяться фінансова рівновага, ресурсна стійкість, потенційна стійкість, фінансова стійкість. Її досягнення в різних умовах має певні особливості. В якості економічної категорії фінансова стабільність визначається сукупністю економічних відносин, що забезпечують умови збереження абсолютної або нормальної фінансової стійкості підприємства при контрольованій фінансовій рівновазі та одночасно спроможність до стійкого економічного зростання при врахуванні найбільш вагомих зовнішніх чинників [5].

Отже, поняття «стійкість» і «стабільність» доцільно розмежовувати: перше необхідно використовувати як моментну характеристику стану досліджуваної системи, оскільки вона відображає міцність стану підприємства на певну дату (момент часу), а поняття «стабільний розвиток» – як характеристику динамічних процесів, процесів руху (зміни) системи за (або на) певний період часу. Тобто, термін «стабільність» характеризує сталість стійкості підприємства в кожний момент минулого чи майбутнього періоду.

На сучасному етапі, з урахуванням дії кризових явищ, характерним є зниження ефективності функціонування суб'єктів підприємництва, високий рівень зносу основних засобів, дефіцит інвестиційних ресурсів, недостатня ємність внутрішнього ринку, а також інші причини фінансового та організаційно-економічного характеру. Фінансові труднощі, які сьогодні переживає більшість вітчизняних підприємств, пов'язані, в першу чергу, з зовнішніми загрозами. Зовнішні загрози доповнюються внутрішніми, такими як неефективне використання коштів, неефективний маркетинг, виробничий менеджмент, незбалансованість фінансових потоків тощо. У своїй сукупності дані фактори викликають потребу в постійному проведенні оцінки фінансового стану підприємства. Це необхідно для того, щоб на ранньому етапі діагностувати кризовий розвиток та розробити відповідні захисні механізми стабілізації фінансового стану залежно від виявлених факторів впливу [6].

В період кризових явищ підприємство може досягати фінансової стабільності, дотримуючись такої послідовності дій:

- 1) ліквідація поточної неплатоспроможності підприємства;
- 2) відновлення фінансової стійкості (фінансової рівноваги у короткостроковому періоді);
- 3) забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді.

Слід зазначити, що загрози та ризики фінансової стабільності на макрорівні проектуються і на мікрорівень. Сьогодні існує низка ризиків дестабілізації. Зокрема інфляційні процеси, знецінення національної валюти, нарощування зовнішньої заборгованості країни; ресурсні обмеження, стрибки цін, подорожчання паливно-енергетичних ресурсів, зростання тарифів, незахищеність прав власності, повномасштабна війна в Україні є суттєвими загрозами. Забезпечення фінансової стабільності в кризовий період потребує принципово нового підходу до управління фінансовою системою з метою підтримки її збалансованості (збільшення спроможності до акумуляції та ефективного розміщення фінансових ресурсів), підвищення стійкості (зменшення залежності від зовнішніх впливів).

Збалансованість фінансової системи підприємства передбачає приведення у відповідність потреб підприємства у фінансових ресурсах і можливостей їх забезпечити. За таких умов фінансова стійкість повинна забезпечуватись зменшенням зовнішньої залежності підприємства шляхом скорочення фінансування за рахунок запозичень; використання раніше створених резервних фондів, вдосконалення системи управління ризиками тощо. Вагоме значення в даних процесах займає фінансове планування як фактор досягнення фінансової стабільності.

Стратегічний механізм забезпечення фінансової стабільності передбачає низку заходів, спрямованих на підтримку в довгостроковому періоді досягнутої фінансової рівноваги. При цьому ознаками фінансової стабільності підприємства є наступні (рис. 1).

Рис. 1. Ознаки фінансової стабільності суб'єкта підприємництва

Джерело: авторська розробка

Аналіз фінансової стабільності підприємства, виступаючи методом детального дослідження його фінансового стану, виявлення недоліків і резервів підвищення ефективності і прибутковості діяльності, з послідовного опису повинен перетворитися на активний і дієвий інструмент обґрунтування фінансової стратегії управління підприємства і стати засобом активного та оперативного регулювання та координації фінансових процесів.

В обліково-аналітичній практиці (світовій та вітчизняній) розроблена система методів та показників, що характеризують фінансову стабільність підприємства. Серед них основними прийомами аналізу є наступні (рис. 2).

Основною метою фінансової стратегії є забезпечення підприємства грошовими коштами, яка розглядає питання формування, забезпечення і планування фінансів підприємства, вирішує задачі, що забезпечують фінансову стійкість підприємства в умовах підготовки і ведення стратегічних фінансових операцій.

Вагоме значення в процесі забезпечення фінансової стабільності відіграє планування. Фінансове планування на підприємстві являє собою сукупність взаємопов'язаних процесів, що визначають майбутні потреби у фінансових ресурсах, необхідних для реалізації обраної ринкової стратегії, а також обґрунтування оптимальних напрямків їх залучення. Ефективна реалізація таких процесів базується на показниках виробничо-комерційної діяльності підприємства (обсяг виробництва, прибуток, асортимент товару і послуг, собівартість продукції). Розробка фінансових планів на підприємстві повинна здійснюватись на основі ефективної фінансової стратегії.

Центральне місце у фінансовому плануванні відведено моніторингу, що використовується за умови позитивної динаміки показників. В разі виявлення негативних змін доцільним є використання контролінгу з метою визначення кількісного і якісного характеру відхилень, причин і тенденцій цих відхилень. У випадку неможливості мінімізації негативних тенденцій рекомендується повернутись до постановки цілей та визначення завдань.

Таким чином, фінансове планування є одним із засобів для забезпечення фінансової стабільності підприємства. Воно дозволяє забезпечити ресурсами виконання прогнозованих обсягів операційної та інвестиційної діяльності на засадах фінансової стійкості, створювати передумови для отримання чистого прибутку в розмірі, достатньому для самокупності та самофінансування.

Аналіз сутності та складових фінансової стабільності підприємства дає змогу сформувати ефективну теоретико-методологічну основу для оцінювання основних факторів, що впливають на формування фінансової стабільності підприємства, а також дослідження процесу побудови стратегії забезпечення фінансової стабільності підприємства та тактики її впровадження.

Ефективність використання ресурсів і підвищення рівня економічної стійкості підприємства в сучасних економічних умовах значною мірою залежить від наявності, використання й вдосконалення економічного потенціалу підприємства. Однією з особливостей нестійкого функціонування сучасних підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконалість економічного потенціалу господарюю-

Прийоми аналізу фінансової стабільності

горизонтальний (часовий) аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом

вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат

трендовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів

аналіз відносних показників (коефіцієнтів) – розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників

порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також між господарський аналіз показників даної фірми порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками

факторний аналіз – визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник

Рис. 2. Прийоми аналізу фінансової стабільності підприємства

Джерело: авторська розробка

чих суб'єктів, що зумовлена значними втратами ресурсів у здійсненні реформ і складним фінансовим становищем підприємств. Використання й вдосконалення економічного потенціалу повинно надавати можливість ефективного застосування своїх ресурсів, а значить сприяти поглинанню зовнішніх й внутрішніх дестабілізуючих факторів, що є свідченням фінансової стабільності.

Вищезазначене дозволяє виділити заходи досягнення фінансової стабільності підприємства:

- пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, що дозволить забезпечити мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу;
- впровадження оперативного механізму фінансової стабілізації, спрямованої на зменшення фінансових зобов'язань та збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання, з метою оптимізації ліквідності;
- оптимізації збутової політики за рахунок забезпечення високої якості продукції та встановлення ціни, нижчої за середньогалузеву; розширення ринків збуту;
- реалізація зайвих виробничих і невиробничих фондів, здача їх в оренду, що дозволяє збільшити грошові кошти на рахунку підприємства, як наслідок, підвищити його ліквідність і дозволить залучати довго- і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності;
- розробка та виробництво нових видів продукції, що дасть змогу стабілізувати і покращити фінансовий стан підприємства.

Потреба в удосконаленні управління фінансовою безпекою підприємства зумовлена: по-перше, зміною середовища функціонування, зокрема ступенем впливу зовнішніх загроз; по-друге, потребою від-

стеження та дотримання змін внутрішньогосподарських процесів; по-третє, потребою у збільшенні ефективності реалізації захисних заходів та результативності дій суб'єктів безпеки. Не можна відкидати той аргумент, що забезпечення саме фінансової безпеки, порівняно із іншими складовими економічної безпеки, є найскладнішим внаслідок її домінуючої та результируючої позиції, коли реальний рівень безпеки підприємства визначається не за результатами зміни плинності кадрів чи зносу основних засобів, а внаслідок визначення фінансових індикаторів та порівняння їх із встановленими у стратегії розвитку підприємства орієнтирами.

Досягнення мети управління фінансовою безпекою підприємства, на нашу думку, має полягати у забезпеченні захисту фінансових інтересів, контролю за фінансовими відносинами; сприянні досягненню фінансових інтересів; дотриманні визначених параметрів фінансової стійкості і стабільності, рівноваги й надійності; захисті від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз.

Досягнення поставленої мети можливе через послідовне виконання суб'єктами безпеки таких завдань:

- систематичний моніторинг зовнішнього та внутрішнього середовища;
- своєчасне виявлення та протидія впливу зовнішніх і внутрішніх загроз;
- формування інформаційного підґрунтя для реалізації захисних заходів шляхом оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства;
- формування організаційного та ресурсного забезпечення реалізації захисних заходів;
- поліпшення інформаційного забезпечення діагностування процесу управління фінансовою безпекою підприємства;
- оцінювання управління фінансовою безпекою підприємства;
- визначення та оцінювання впливу чинників на процес управління фінансовою безпекою підприємства;
- удосконалення управління фінансовою безпекою підприємства відповідно до зміни середовища функціонування та внутрішньогосподарських процесів.

Висновки. Підводячи підсумки доцільно ще раз зауважити, що управління фінансовою безпекою суб'єктів підприємництва потребує чіткості у визначенні основних внутрішніх та зовнішніх загроз для розроблення та реалізації найдоцільніших захисних заходів. Ідентифікація загроз та адекватна реакція для забезпечення потрібного рівня фінансової стійкості, стабільності, рівноваги та надійності підприємства як соціально-економічної системи залежить від рівня організаційного забезпечення управління фінансовою безпекою підприємства. Розроблення та систематичне вдосконалення організаційного забезпечення спрямовано на розвиток системи управління фінансовою безпекою шляхом посилення взаємозв'язків між профільними підрозділами, безпосередньо залученими до процесу забезпечення фінансової безпеки, із координацією їх дій та важливим значенням служби безпеки суб'єктів підприємництва.

Подальшого дослідження потребує процес формування відповідного дієвого механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства, який би врахував актуальні на сьогодні зміни в середовищі функціонування вітчизняних суб'єктів підприємництва та давав змогу максимально ефективно оцінювати поточний її стан.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Варналій З.С. Зміцнення фінансової безпеки України в умовах воєнного стану та повоєнний період. *Сталлий розвиток: виклики та загрози в умовах воєнного стану* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 9 червня 2022 р. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. С. 103–104.
2. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи. *Фінанси України*. 2019. № 6. С. 104–122.
3. Романишин М.І. Фінансові кризи та кризові явища як загроза економічній стабільності підприємств. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2020. № 2. С. 123–130.
4. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 728 с.
5. Марцин В.С. Планування як основна складова процесу фінансової діяльності. *Фінансова України*. 2009. № 4. С. 23.
6. Гізатулліна О.М. Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та методика оцінки. *Прометей*. 2010. № 2. С. 239–244.
7. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : монографія. Київ : КНТЕУ, 2004. 759 с.
8. Варналій З.С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія. Київ : Знання України, 2020. 423 с.
9. Войнаренко М., Яременко О. Управління економічною безпекою підприємств на основі оцінки відхилень порогових показників. *Економіст*. 2008. № 12. С. 60–63.

10. Дацків Р.М. Економічна безпека у глобальному вимірі. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 7 (37). С. 143–153.
11. Єрмошенко М.М., Горячева К.С. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство : наук. монографія. Київ : Національна академія управління, 2010. 232 с.
12. Єрмошкіна О.В. Управління фінансовими потоками промислових підприємств: теорія, практика, перспективи : монографія. Донецьк : Національний гірничий університет, 2009. 228 с.
13. Живко З.Б. Механізм управління системою економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2014. Випуск 3 (44). С. 37–42.
14. Крупка М.І. Формування фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в економіці України : монографія / М.І. Крупка, Д.В. Ванькович, Н.Б. Демчишак. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
15. Чеберяко О.В. Система забезпечення інформаційної безпеки як інструмент протидії гібридній війні. *Економічна безпека: держава, регіон, підприємство* : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет конференції з міжнародною участю, 20 грудня 2018 р. – 20 січня 2019 р. Полтава : ПолНТУ, 2019. С. 11–16.
16. Blakytka G., Ganushchak T. Enterprise financial security as a component of the economic security of the state. *Investment Management and Financial Innovations*. 2018. Vol. 15. Issue 2. P. 248–256.
17. Korol I., Poltorak A. Financial risk management as a strategic direction for improving the level of economic security of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. No. 1. P. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-235-241>
18. Krysovatyi A. Innovation in the development of socio-economic systems: microeconomic, macroeconomic, and mesoeconomic levels: monograph / A. Krysovatyi, O. Vasylyshyn. Lithuania : «Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2016. 324 p.
19. Sundararajan V. Financial Soundness Indicators: Analytical Aspects and Country Practices // IMF Occasional Paper. 2002. P. 212.

REFERENCES:

1. Varnaliy Z. S. (2022). Strengthening the financial security of Ukraine in the conditions of martial law and the post-war period // Sustainable development: challenges and threats in the conditions of martial law: International scientific and practical online conference, June 9, 2022. Poltava: Yuriy Kondratyuk National University, pp. 103–104.
2. Tkachenko N.V. (2019). Financial stability of insurance companies: theoretical approaches. *Finance of Ukraine*, no. 6, pp. 104–122.
3. Romanishyn M.I. (2020). Financial crises and crisis phenomena as a threat to the economic stability of enterprises. *Bulletin of Lviv Polytechnic University*, no. 2, pp. 123–130.
4. Finances. Textbook (2017) / I.O. Lyutiy, S.Ya. Borynets, Z.S. Varnaliy, etc.; under the editorship Doctor of Economics, Prof. I.O. Lyutiy. Kyiv: Lira-K Publishing House, 728 p.
5. Martsyn V.S. (2009). Planning as the main component of the process of financial activity. *Finance of Ukraine*, no. 4, p. 23.
6. Gizatullina O.M. (2010). Financial sustainability of the enterprise: economic essence and assessment methodology. *Prometheus*, no. 2, pp. 239–244.
7. Baranovskiy O.I. (2004). Financial security in Ukraine (assessment methodology and mechanisms of provision): monograph. Kyiv: KNTEU, 759 p.
8. Varnaliy Z.S. (2020). Economic and financial security of Ukraine in the conditions of globalization: monograph. Kyiv: Znannya Ukrainy, 423 p.
9. Voinarenko M., Yaremenko O. (2008). Management of the economic security of enterprises based on the assessment of deviations of threshold indicators. *Economist*, no. 12, pp. 60–63.
10. Datskiv R.M. (2004). Economic security in the global dimension. *Actual problems of the economy*, no. 7 (37), pp. 143–153.
11. Iermoshenko M.M., Horiacheva K.S. (2010). The financial component of economic security: the state and the enterprise: monograph. Kyiv: National Academy of Management, 232 p.
12. Iermoshkina O.V. (2009). Management of financial flows of industrial enterprises: theory, practice, perspectives: monograph. Donetsk: National Mining University, 228 p.
13. Zhyvko Z.B. (2014). Management mechanism of the economic security system of the enterprise. *Scientific Bulletin of Uzhgorod University. Economy series*, issue 3 (44), pp. 37–42.
14. Krupka M.I. (2011). Formation of the financial potential of investment activity in the economy of Ukraine: monograph / M.I. Krupka, D.V. Vankovych, N.B. Demchysyak. Lviv: LNU imeni Ivana Franka.
15. Cheberyako O.V. (2019). The system of ensuring information security as a tool for countering hybrid warfare // Economic security: state, region, enterprise: Proceedings of the 5th All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference with International Participation, December 20, 2018 – January 20, 2019. Poltava: PolNTU, pp. 11–16.
16. Blakytka G., Ganushchak T. (2018). Enterprise financial security as a component of the economic security of the state. *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 15, issue 2, pp. 248–256.
17. Korol I., Poltorak A. (2018). Financial risk management as a strategic direction for improving the level of economic security of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 4, no. 1, pp. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-235-241>

18. Krysovatyi A. (2016). Innovation in the development of socio-economic systems: microeconomic, macroeconomic, and mesoeconomic levels: monograph / A. Krysovatyi, O. Vasylychshyn. Lithuania: "Izdevnieciba "Baltija Publishing", 324 p.

19. Sundararajan V. (2002). Financial Soundness Indicators: Analytical Aspects and Country Practices // IMF Occasional Paper, p. 212.

УДК 336.64

JEL K19

Варналій Захарій Степанович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів. **Бондаренко Сніжана Михайлівна**, аспірант кафедри фінансів, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. **Фінансова безпека підприємств України як чинник забезпечення їх фінансової стабільності.**

Сьогодні ключовою умовою сталого економічного розвитку України є забезпечення фінансової стабільності. В умовах високих ризиків кризового періоду, повномасштабної війни в Україні зусилля уряду та суб'єктів підприємництва зосереджуються на вирішенні поточних проблем. Стабілізація ключових параметрів фінансової системи дає можливість здійснити перехід до реалізації стратегічних цілей вітчизняних підприємств, що безпосередньо впливає на фінансову стабільність країни в цілому. Стан економіки будь-якої держави є залежним від рівня розвитку її виробничої сфери. Тому стабільний розвиток вітчизняних підприємств є однією з перших передумов забезпечення могутньої економічної системи держави. Їх функціонування завжди супроводжується виникненням великої кількості загроз, які можуть створювати фінансово небезпечну ситуацію. Убезпечення підприємства, створення так званого «імунітету» до загроз як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, що полягає, перш за все, у правильному, адекватному ситуації менеджменті, є одним із основних завдань системи управління фінансовою безпекою підприємства.

Ключові слова: фінанси, фінансові ресурси, безпека, фінансова безпека підприємства, загроза, фінансова стабільність, фінансова стійкість.

UDC 336.64

JEL K19

Zakharii Varnalii, Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance. **Snizhana Bondarenko**, PhD Student of the Department of Finance, Taras Shevchenko National University of Kyiv. **Financial security of enterprises of Ukraine as a factor of ensuring their financial stability.**

Today, ensuring financial stability is a key condition for Ukraine's sustainable economic development. In the conditions of high risks of the crisis period, the war in Ukraine, the efforts of the government and business entities are focused on solving current problems. Stabilization of the key parameters of the financial system makes it possible to transition to the implementation of the strategic goals of domestic enterprises, which directly affects the financial stability of the country as a whole. The state of the economy of any country is dependent on the level of development of its production sphere. Therefore, the stable development of domestic enterprises is one of the first prerequisites for ensuring a powerful economic system of the state. Their operation is always accompanied by the emergence of a large number of threats that can create a financially dangerous situation. Securing the enterprise, creating the so-called "immunity" to both external and internal threats, which consists, first of all, in the correct, adequate management situation, is one of the main tasks of the enterprise's financial security management system.

Key words: finance, financial resources, security, financial security of an enterprise, threat, financial stability, financial sustainability.